

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра «Іноземна філологія та переклад»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан ГФ
Микола ДЄДКОВ

» _____ 2024 року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Англомовна бізнес-комунікація та переклад

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

(назва освітньої програми)

спеціальність 035 Філологія

(код і назва спеціальності)

галузі знань 03 Гуманітарні науки

(шифр і назва)

ступінь вищої освіти бакалавр

(назва ступеня вищої освіти)

2024 рік

програма з дисципліни «Англомова бізнес-комунікація та переклад»
спеціальності 035 «Філологія»,
освітня програма (спеціалізація) «Германські мови та літератури (переклад включно)», перша –
англійська»

Розробник: Ірина Каширіна, доцентка кафедри «Іноземна філологія та переклад», к. філол. н.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Програма погоджена:

В.о. завідувачки кафедри
«Іноземна філологія та переклад»

Наталія ЖУКОВА
_____ 2024 р.

Гарант освітньої програми

Кирил ТАРАСЕНКО
 _____ 2024 р.

Схвалено науково-методичною комісією гуманітарного факультету
(найменування факультету)

Протокол від «21» серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії

_____ 2024 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Загальна характеристика

Вибірковий освітній компонент	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів	3	
Модулів	2	-
Змістових модулів	4	-
Семестр		
Загальна кількість годин	28	
з них аудиторних:	28	6
лекції	14	4
практичні	-	-
лабораторні	-	-
семінарські	14	2
інші види роботи	2	-
з них самостійної роботи:	60	68
Занять на тиждень	1	-
Індивідуальні завдання	-	1
Форма контролю	залік	

2. Мета навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни. Курс спрямовано на досягнення компетенцій в галузі бізнес-комунікації англomовних країн сучасного світу. Вона реалізується шляхом досягнення таких цілей:

Практична: долучити здобувачів вищої освіти до геополітичних, економічних та соціокультурних процесів, що формують адекватні мовно-культурному коду певної англomовної країни стратегії і тактики ділового спілкування з представниками бізнес-еліт сучасного світу, збагатити об'єм фонових знань здобувачів вищої освіти, підвищити їхній загальнокультурний рівень.

Освітня: сформувати у здобувачів вищої освіти чіткі знання та уявлення про основні геополітичні, соціокультурні та економічні дані, отримані в ході досліджень комунікативних стратегій і тактик бізнесового спілкування бізнес-еліт англomовних країн сучасного світу.

Пізнавальна: залучати здобувачів вищої освіти до таких академічних видів діяльності, як аналіз та співставлення геополітичних, соціокультурних, економічних факторів, тенденцій та процесів, що сприяють формуванню та закріпленню певних стратегій і тактик бізнесової комунікації у англomовних країнах світу у синхронії та діахронії, сприяти у здобувачів вищої освіти розширенню культурних горизонтів та подоланню комунікативного дисонансу в процесі крос-культурної бізнесової комунікації.

Розвиваюча: допомагати здобувачам вищої освіти у формуванні їхньої компетенції з метою розвитку їх фонових знань та навичок бізнесової комунікації у міжкультурному просторі, стимулювати толерантне ставлення до представників бізнес-еліт інших народів.

Соціокультурна: дати уявлення здобувачам вищої освіти про особливості перебігу бізнесових комунікативних процесів у їх зв'язку з геополітичним, соціокультурним та економічним контекстами англomовних країн на сучасному етапі, розвинути їхню культурологічну компетенцію.

Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- розуміти основні ідеї та розпізнавати культурномарковану інформацію під час вербальної та невербальної бізнесової комунікації, мовну поведінку комунікантів в ході обговорень, дебатів, офіційних доповідей, бесід, що за темою пов'язані з навчанням і спеціальністю;

- визначати позицію і точку зору мовця, розрізняти мовно-культурні коди та стратегії і тактики, що детермінують мовну поведінку комунікантів – учасників бізнесового спілкування в усному та письмовому спілкуванні з представниками бізнес-еліт англomовних лінгвокультур, а також з працедавцями, колегами, представниками різних громадських та приватних організацій та компаній, представниками конкуруючих компаній, представниками гендерних та ейджингових груп, що мають різні наміри спілкування;

- розуміти засоби реалізації стратегій і тактик бізнесового спілкування на текстовому рівні, з урахуванням, відповідно до сучасної наукової парадигми, ролі

перекладача як гравця на перекладацькому полі у міжкультурному просторі, а також розуміти комунікативну інтенцію автора тексту і комунікативні наслідки висловлювання;

- створювати та аналізувати тексти в межах жанрів, що спрямовані на встановлення бізнесового контакту, опису бізнес-ідей, специфікації товарів, внутрішньої та зовнішньої комунікації компанії, інформації про продукти чи послуги тощо, з урахуванням мовно-культурних кодів, мовної особистості та культурної специфіки комунікативної поведінки реципієнта, що пов'язані з різними сферами бізнесової діяльності людини.

3. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Дисципліна продовжує вивчення особливостей міжкультурної комунікації, що було розпочато на 1 семестрі навчання у вигляді дисципліни «Теорія міжкультурної комунікації». Передумовою вивчення дисципліни «Англомовна бізнес-комунікація та переклад» є також успішне розвинення загальних та спеціальних компетентностей, а також досягнення очікуваних програмних результатів навчання під час опанування матеріалами лекційно-семінарського курсу «Лінгвокраїнознавство англомовних країн» впродовж 2 навчального семестру, на виконання Закону України «Про освіту» і затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 № 407 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493). Знання та навички, здобуті під час опанування курсу, будуть корисні впродовж всього подальшого навчання, зокрема для написання курсових робіт, тез та статей, а також для професійної діяльності у юридичному та бізнесовому дискурсі.

4. Характеристика навчальної дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти повинні розвинути та вдосконалити такі **загальні компетентності**

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК-9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

спеціальні компетентності:

СК-6 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК-10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

СК-11 Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

СК-12 Здатність до організації ділової комунікації.

СК-13. Володіння двома іноземними мовами відповідно до загальноєвропейських стандартів мовної освіти (CEFR): рівень C1 для першої мови (англійська), рівень B2 – для другої мови.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН-10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН-11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН-12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН-14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних задач.

ПРН-15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН-17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

5. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Бізнес-комунікація в сучасних лінгвістичних дослідженнях.

Тема 2. Комунікативно-прагматичні аспекти ділової комунікації. Мовна гра.

Тема 3. Крос-культурна специфіка бізнес-комунікації.

Тема 4. Сучасна англійська мовна бізнес-ідіоматика.

Тема 5. Інформація та комунікація.

Бізнес-дискурс у сучасному комунікативному просторі.

Тема 6. Учасники комунікативного процесу в діловому спілкуванні: місце, роль, функції.

Змістовий модуль 2.

Тема 7. Крос-культурні виміри комерційного перекладу.

Тема 8. Вербальні та невербальні засоби бізнесової комунікації в аспекті трансляції.

Тема 9. Моделі світових бізнес-культур. Бізнес-культура англійських країн.

Тема 10. Національно-специфічне в усній та письмовій бізнес-комунікації англійських країн.

Тема 11. Бізнес-комунікація у віртуальному просторі крізь призму трансляції.

Тема 12. Лінгвістичні та графічні засоби бізнесової комунікації у віртуальному просторі.

Тема 13. Соціолінгвістичні аспекти бізнесової комунікації в аспекті перекладу.

Тема 14. Гендер та переклад в царині бізнес-комунікації. Гендерна рівність.

6. Орієнтовний розподіл навчального часу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	сем.	лаб	інші види роботи	с.р.		лк	сем	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Бізнес-комунікація в сучасних лінгвістичних дослідженнях.		2			0,17	5		0,34				5,66
Тема 2. Комунікативно-прагматичні аспекти ділової комунікації. Мовна гра.			2		0,17	5			0,17			5,66
Тема 3. Крос-культурна специфіка бізнес-комунікації.		2			0,17	5		0,34				5,66
Тема 4. Сучасна англомовна бізнес-ідіоматика.			2		0,17	5			0,17			5,66
Тема 5. Інформація та комунікація. Бізнес-дискурс у сучасному комунікативному просторі.		2			0,17	5		0,34				5,66
Тема 6. Учасники комунікативного процесу в діловому спілкуванні: місце, роль, функції.			2		0,17	5			0,17			5,66
РК1												
Разом за змістовим модулем 1		6	6		1	30		2	1			34
Змістовий модуль 2.												
Тема 7. Крос-культурні виміри комерційного перекладу.		2			0,17	5		0,34				5,66
Тема 8. Вербальні та невербальні засоби бізнесової комунікації в аспекті трансляції.			2		0,17	5			0,17			5,66

Тема 9. Моделі світових бізнес-культур. Бізнес-культура англомовних країн.		2			0,17	5		0,34				5,66
Тема 10. Національно-специфічне в усній та письмовій бізнес-комунікації англомовних країн.			2		0,17	5			0,17			5,66
Тема 11. Бізнес-комунікація у віртуальному просторі крізь призму трансляції.		2			0,17	5		0,34				5,66
Тема 12. Лінгвістичні та графічні засоби бізнесової комунікації у віртуальному просторі.			2		0,17	5			0,17			5,66
Тема 13. Соціолінгвістичні аспекти бізнесової комунікації в аспекті перекладу.		2			0,17	5		0,34				5,66
Тема 14. Гендер та переклад в царині бізнес-комунікації. Гендерна рівність.			2		0,17	5			0,17			5,66
РК2.												
Разом за змістовим модулем 2		8	8		1	30		2	1			34
Усього годин		14	14		2	60		4	2			68

7. Види навчальних занять та їх орієнтовний зміст

№ з/п	Тема	Вид занять	Орієнтовний зміст
1	Бізнес-комунікація в сучасних лінгвістичних дослідженнях.	<i>лекційне</i>	Методологія та понятійний апарат бізнес-комунікації
2	Комунікативно-прагматичні аспекти ділової комунікації. Мовна гра.	<i>семінарське</i>	Мовленнєвий акт. Поняття мовної гри. Прийоми створення ігрем. Ігреми як джерело перекладацької мовотворчості.
3	Крос-культурна специфіка бізнес-комунікації.	<i>лекційне</i>	Кроскультурна комунікація: теоретичні засади. Соціально-культурологічна детермінованість перекладу. Поняття культурного перекладу. Культурні системи у крос-культурному аспекті міжнародного бізнеса.
4	Сучасна англомовна бізнес-ідіоматика.	<i>семінарське</i>	Метафора, фразеологізм, ідіома: до визначення понять. Національно-культурні образи. Особливості метафоризації у бізнес-дискурсі: національно-специфічна ідіоматика. Сучасна англомовна бізнес-ідіоматика як лінгвокультурний бар'єр у контексті перекладу.
5	Інформація та комунікація. Бізнес-дискурс у сучасному комунікативному просторі.	<i>лекційне</i>	Тріада «інформація комунікація – переклад». Феномен бізнес-дискурсу як соціально обумовленої комунікативної практики. Бізнес-дискурс як різновид інституційного дискурсу. Бізнес-дискурс як різновид інструктивного дискурсу. Англомовний бізнес-дискурс як дискурс

			ризик.
6	Учасники комунікативного процесу в діловому спілкуванні: місце, роль, функції.	семінарське	Комуніканти та комунікативні стратегії як складові елементи дискурсу. Реалізація статусних ролей мовців у бізнес-дискурсі. Компетентність мовців як соціальний складник у бізнес-дискурсі.
	РК1	практичне	
7	Крос-культурні виміри комерційного перекладу.	лекційне	Поняття комерційного перекладу. Комерційний переклад versus технічний переклад. Юридичний переклад. Конференц-переклад. Виробнича модель перекладу. Етика комерційного перекладу. Якість у перекладі.
8	Вербальні та невербальні засоби бізнесової комунікації в аспекті трансляції.	семінарське	Вербальні та паравербальні засоби бізнесової комунікації. Поняття кінеми. Класифікація кінем. Поняття стратегічно-тактичного арсеналу учасників бізнесової комунікації.
9	Моделі світових бізнес-культур. Бізнес-культура англомовних країн.	лекційне	Поняття моделі у лінгвістиці та комунікативістиці. Культура як модель. Емерджентність розподілення культурного знання. Євроцентризм: оцінна семантика поняття. Сучасні бізнес-культури англомовних країн: погляд крізь призму моделей крос-культурної варіативності.
10	Національно-специфічне в усній та письмовій бізнес-комунікації англомовних	семінарське	Поняття картини світу. Глобалізоване та національно-специфічне у

	країн.		культурообумовлених стратегіях і тактиках бізнесової комунікації. Дискурсивні відмінності між усним мовленням та письмом.
11	Бізнес-комунікація у віртуальному просторі крізь призму трансляції.	<i>лекційне</i>	«Всесвітнє павутиння» як перекладацьке середовище. Глобалізація чи етнографічний підхід? Глобально поєднані мережеві суспільства. Нетворкінг як соціальний складник бізнес-дискурсу. Англійська як глобальна мова бізнес-дискурсу. Міноритарні мови. Локалізація.
12	Лінгвістичні та графічні засоби бізнесової комунікації у віртуальному просторі.	<i>семінарське</i>	Поняття гібридності текстуальності.
13	Соціолінгвістичні аспекти бізнесової комунікації в аспекті перекладу.	<i>лекційне</i>	Соціологія перекладу. Бізнесова комунікація в аспекті соціолінгвістики перекладу. Поняття регістру та діалекту.
14	Гендер та переклад в царині бізнес-комунікації. Гендерна рівність.	<i>семінарське</i>	Гендер як спосіб конструювання статевої ідентичності особистості. Культурообумовлене використання мови у процесі дискурсивного конструювання гендеру. Гендер: макро- та мікро-перекладацький аналіз.
	РК2	<i>практичне</i>	

8. Форми та методи контролю

Використовуються такі методи контролю: усний контроль (опитування на семінарських заняттях, а для заочної форми навчання – на усному заліку), письмовий (підготовка усних презентацій, письмових текстів відповідно до

стандартних вимог до оформлення), а також методи самоконтролю і самооцінки.

Форми контролю:

- усні відповіді за темами лекційних та семінарських занять;
- оформлення матеріалів у формі письмових текстів відповідно до стандартних вимог до оформлення (із дотриманням принципів академічної доброчесності);
- залік (усна \ письмова форма).

9. Критерії оцінювання результатів навчання

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»¹, передбачено такі контрольні заходи: вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни передбачає поточний, рубіжний та підсумковий контроль (індивідуальне завдання та усний залік).

Поточний контроль проводиться під час аудиторних (семінарських) занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи. Для поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни враховується:

- систематичність та активність роботи на семінарських заняттях;
- виконання обов'язкових завдань самостійної роботи.

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання поточний контроль та оцінювання знань здійснюється з урахуванням роботи на семінарських заняттях (активність, участь у дискусіях тощо). Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення заліку і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової оцінки з дисципліни.

Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувачів вищої освіти.

¹ Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. НУ «Запорізька політехніка», 2021. 41 с.

Семестровий контроль з дисципліни «Англomовна бізнес-комунікація та переклад» проводиться у формі заліку, під час якого перевіряється володіння здобувачем освіти навчальним матеріалом, визначеним робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувачів вищої освіти.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість є сумою балів за різні види навчальної роботи (семінари, індивідуальне завдання (тези), усний залік).

Протягом семестру здобувачі освіти проходять два рубіжних контролі по 2-м змістовим модулям. Вони можуть отримати оцінку з дисципліни за результатами поточної роботи, рубіжних контролів та виконаного індивідуального письмового завдання.

Підсумкова оцінка визначається як сумарна двох контролів за перший та другий змістові модулі та екзаменаційної оцінки.

Поточне тестування та самостійна робота														Індив. завдання	Залік	Оцінка
Змістовий модуль 1									Змістовий модуль 2					40	20	60-100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14			
1	4	1	4	1	5	1	1	5	1	1	5	5	5			

T1, T2 ... T14 – теми змістових модулів.

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочної форми навчання* здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідей на питання, що стосуються змісту роботи (40 балів за контрольну роботу та 20 балів за усний захист). Додатково (40 балів) вони отримують, оформлюючи одне з теоретичних питань у вигляді тез із дотриманням принципів академічної доброчесності (за наданим зразком).

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60 – 100	60 – 100	зараховано
1-59	незадовільно	не зараховано

10. Політика курсу

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю;
- дотримуватися норм законодавства про авторське право;

- приймати активну участь у навчальному процесі;
- не запізнюватися на заняття, не пропускати заняття без поважних причин;
- самостійно і своєчасно вивчати матеріал пропущеного заняття;
- давати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності.
- бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів.

11. Методичне забезпечення

1. Бізнес-комунікації : конспект лекцій / Укладачі: Б. Л. Ковальов, А. В. Павлик, С. М. Федина. Суми : Сумський державний університет, 2020. 113 с.
2. Близнюк Т. Крос-культурні особливості менеджменту сучасної мультинаціональної організації: монографія. Харків: ФОП Лібуркіна Л. М., 2017. 296 с.
3. Комунікативно-прагматичні аспекти мовлення : конспект лекцій для студентів факультету лінгвістики напряму підготовки 6.020303 «Філологія» / Укладач: О.В. Дзикович. – Київ : НТУУ «КПІ», 2015. 85 с.
4. Косенко Ю. В. Основи теорії мовної комунікації. Суми : Сумський державний університет, 2011. 187 с.
5. Adegbola E. Business Communication Course Guide. Nigeria, Victoria Island, Lagos : National Open University of Nigeria, 2007. 222 p.
6. Hofstede G. Culture's Consequences. London, New Delhi : Sage Publications, 2001. 596 p.
7. Singh Rupali. Business Communication Lecture Notes. New Delhi : Gandhi Institute of Technology and Management (GITAM), 2024. 74 p.
8. Sweeney S. Communicating in Business. Teacher's Book. Cambridge : Cambridge University Press, 2000. 127 p.

12. Перелік навчальної, наукової та довідкової літератури

1. Койл Д. Культурний код. Секрети успішної взаємодії в команді. Київ : Наш формат, 2023. 208 с.
2. Guffey M. E., Loewy D. Essentials of Business Communication. 12th Ed. Boston, USA : Cengage Learning, 2016. 600 p.
4. Bennie M. A Guide how to write good business communication. Begbroke, Oxford : How To Books Ltd., 2009. 163 p.
5. Sweeney S. Communicating in Business. Student's Book. Cambridge : Cambridge University Press, 2000. 174 p.
5. Wharton A. The Sociology of Gender. Malden, USA : BLACKWELL PUBLISHING Ltd., 2005. 261 p.

6. The Cambridge Dictionary. Режим доступу:
<https://dictionary.cambridge.org/us/>
7. The Oxford Learner's Dictionary. Режим доступу:
<https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>

13. Рекомендовані інформаційні джерела

1. Pearson Practice English iPad Application. Pearson Education, Inc. Режим доступу: <https://apps.apple.com/ua/app/pearson-practice-english/id1402874725?l=uk>.
2. LearnEnglish. British Council. Режим доступу: <https://learnenglish.britishcouncil.org/>
3. News in Levels. Режим доступу: <https://www.newsinlevels.com/>
4. Youglish.com. Master English Pronunciation. Режим доступу: <https://youglish.com/>
5. Jokes in Levels. Режим доступу: <https://www.jokesinlevels.com/category/level-1/>